

РЕЗЮМЕ

Процедура чрез подбор на проектни
предложения № BG06RDNP001-4.012

по **подмярка 4.1**

**“Инвестиции в земеделски стопанства”
на ПРСР 2014-2020**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

РЕЗЮМЕ

Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ на ПРСР 2014-2020

Кой може да кандидатства

Допустими кандидати по процедурата са:

1. земеделски стопани;
2. групи или организации на производители.

Кандидатите към датата на кандидатстване трябва:

- да са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани **без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение;**
- да имат минимален стандартен производствен обем на земеделското стопанство не по-малко от левовата равностойност на **8 000 евро СПО** (изчислен по таблица съгласно Приложение № 3 от комплекта документи за кандидатстване);ама
- ако кандидатите са юридически лица (ЮЛ), трябва да са: а) получили за предходната или текущата финансова година приход от земеделски дейности или участие и подпомагане по СЕПП, включително приход от получена публична финансова помощ, директно свързана с извършването на тези дейности, или приход от преработка на земеделска продукция или услуги, директно свързани със земеделски дейности; б) регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или признати за юридически лица по силата на чл. 10 от Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия.

ВАЖНО:

- ❖ За ЕТ (едноличните търговци) за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се **признават и обстоятелствата за физическото лице (ФЛ).**
- ❖ За ЕООД (едноличните дружества с ограничена отговорност) за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се **признават и обстоятелствата за ФЛ**, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице.
- ❖ За ЕООД за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се **признават и обстоятелствата за ЕТ**, когато търговското предприятие на едноличния търговец е прехвърлено на едноличното търговско дружество, в което той е собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаване на едноличния търговец.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

При кандидатстване за колективна инвестиция, всички членове на групата или организацията на производители следва да са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3/1999 г., а когато са юридически лица, и да отговарят на условието по-горе за ЮЛ. За групи и организации на производители на земеделски продукти условието за минималния СПО се счита за изпълнено, когато общият СПО, формиран като сбор от СПО на земеделските стопанства на членовете на групата или организацията, отнесен към броя на земеделските стопани, членове на групата или организацията, е не по-малко от левовата равностойност на 8 000 евро.

ВАЖНО:

- ❖ **НЕ е допустимо доказване на минималният СПО с намерения** за засаждане/засяване през текущата стопанска година към датата на подаване на проектното предложение.
- ❖ В случай, че в проектно предложение са включени **дейности в сектор „животновъдство“**, насочени към **действащи животновъдни обекти** на кандидата или на членовете на групата или организацията на производители, същите трябва да са **регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД)**.

Какви са допустимите за финансиране дейности

Настоящата процедура по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от ПРСР 2014-2020 има за цел да спомогне за подобряване на цялостната дейност на земеделските стопанства чрез:

- внедряване на нови продукти, процеси и технологии и обновяване на наличните производствени материални и/или нематериални активи; или
- насърчаване на сътрудничеството с производителите и преработвателите на земеделски продукти; или
- опазване на компонентите на околната среда, включително с намаляване на вредните емисии и отпадъци и производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление; или
- подобряване условията на труд, подобряване на хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните, екологичните и други условия на производство; или
- подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти; или
- осигуряване на възможностите за производство на биологични селскостопански продукти;
- инвестиции и дейности, които допринасят за устойчивото и цифрово икономическо възстановяване.

Условия за допустимост на дейностите:

- ❖ **Инвестициите по проекта трябва да отговарят на разпоредбите** на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) или/и Закона за водите (ЗВ).
- ❖ Подпомагат се проектни предложения, представени от земеделски стопани за инвестиции в техните стопанства, **пряко свързани** с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба.
- ❖ Подпомагат се проектни предложения, представени от кандидати за колективни инвестиции, които са от полза на цялата група или организация на производители и са свързани с основната земеделска дейност по производство и/или съхранение на селскостопански продукти, произведени от **техните членове**, както и подготовка на продукцията за продажба.
- ❖ За подпомагане по реда на настоящата процедура **кандидатите представят бизнес план (БП)** по образец (съгласно Приложение № 7 от Условията за кандидатстване/УК), който съдържа

подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за създаване на трайни насаждения или извършване на строително-монтажни работи – за 10-годишен период. **БП трябва да:** показва подобряване на дейността на земеделското стопанство на кандидата или на земеделските стопанства на членовете на групите или организациите на производители; доказва икономическата жизнеспособност на проектното предложение и стопанството за периода на бизнес плана. **БП представен от групи или организации на производители трябва да:** доказва подобряване на земеделската дейност на земеделските стопанства на членовете и основната дейност на групата/организацията чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности; доказва ефективност и икономическа жизнеспособност чрез съвместно прилагане на планираните инвестиции и дейности, включени в проектното предложение, и че тези инвестиции и дейности водят до подобряване на земеделската дейност на земеделските стопанства на членовете.

- ❖ **При закупуване на земеделска техника** в БП трябва да бъде посочен размерът на земята, за която техниката ще бъде използвана. Кандидатите и съответно членовете на групите/организациите на производители се задължават да обработват земя с размер не по-малък от посочената в БП и одобрена от оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ, до: а) **три години** от датата получаване на окончателно плащане – за ползватели, които са микро-, малки или средни предприятия по смисъла на чл. 3 от ЗМСП; б) **пет години** след датата на получаване на окончателното плащане за ползватели, които са големи предприятия.
- ❖ **Техническите характеристики и капацитетът на земеделската техника**, за която се предоставя финансова помощ, трябва да съответстват на площта на обработваната от кандидата или членовете на групата/организацията на производители земя, на вида на отглежданите култури и/или нуждите на животновъдния обект по проектното предложение. Кандидатът доказва това съответствие чрез обосновка в БП, която подлежи на оценка от оценителната комисия по изготвена методика (съгласно Приложение № 8 от УК). Обосновката трябва да съпоставя от една страна броя и вида на животните в стопанството и/или размера на обработваемата земя, вида и площите на отглежданите култури, видовете и честотата на извършваните операции, вкл. сроковете за прибиране на реколтата и други показатели от значение при извършване на дейността и от друга, техническите показатели на селскостопанските машини, производителност на ден (моточаса, дка/ден, т/ден) и др. Използвайки **Приложение 8: Калкулатор за земеделска техника от УК**, можете да направите оценка на капацитета на земеделска техника.
- ❖ **Капацитетът на съоръженията и сградите за съхранение на селскостопанска продукция**, за които се предоставя финансова помощ, трябва да съответства на прогнозния размер на произведената от кандидата или членовете на групата/организацията на производители собствена продукция, за която кандидатът представя обосновка в БП. Инвестициите, които не са пряко свързани с производствената дейност (като например административно-битови сгради и помещения и други) следва да съответстват на дейностите включени в проектното предложение, включително данните, посочени в БП.
- ❖ **Капацитетът на съоръженията и сградите за съхранение на селскостопанска продукция**, за които се предоставя финансова помощ, **в случаите когато ще се съхранява продукция, предназначена за изхранване на животните, която не е произведена от кандидата**, следва да съответства на броя животни, предвидени за подпомагане в проектното предложение. Кандидатът доказва това съответствие чрез обосновка в БП, която подлежи на оценка от РА въз основа на представените към проектното предложение документи.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- ❖ **Параметрите и капацитетът на напоителните системи**, за които се предоставя финансова помощ, трябва да съответстват на площта на обработваната от кандидата земя и отглежданите култури. Кандидатът доказва това съответствие чрез обосновка в БП, която подлежи на оценка от РА въз основа на представените към проектното предложение документи.
- ❖ **Когато се кандидатства за предоставяне на финансова помощ за инвестиции в дейности, свързани с производство, съхранение и/или подготовка на растителни продукти за продажба и/или за нуждите на животновъдния обект**, размерът на площта, от която се добиват тези продукти, се доказва чрез: а) регистрация в ИСАК на кандидата или на членовете на групата/организацията на производители; или б) документ за собственост или ползване на земеделска земя и/или друг вид недвижими имоти за трайни насаждения, или за оранжерии и гъбарници, както и във всички случаи извън тези по буква „а“, или в) справка за дейността на кандидата за стопанската 2020/2021 година, издадена във връзка с регистрацията като земеделски стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г.
- ❖ **Разходите за СМР** са допустими за подпомагане, ако са извършени след посещение на място от оценителната комисия. В срок до 1 месец от приключване на приема на проектните предложения оценителната комисия задължително извършва посещение на място за проекти, включващи СМР.
- ❖ **За проекти с инвестиции за напоителни системи трябва** да има разработен инженерен проект от строителен инженер, вписан в регистъра на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, правоспособен да проектира системи за напояване. Инженерният проект трябва да показва наличие на съществуващо или предвидено ново измервателно устройство на потреблението на вода в земеделското стопанство и трябва да показва изпълнение на посочените условия в т. 25 до т. 30 от раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ от УК. Дейностите, свързани с инвестиции за напоителни системи, трябва да бъдат съгласувани чрез становището за допустимост по чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ на инвестиционното предложение по отношение съответствието му с ПУРБ и Плана за управление на риска от наводнения. Становището за допустимост трябва да е издадено от съответната Басейнова дирекция за управление на водите към Министерството на околната среда и водите, в чийто териториален обхват ще се извършва инвестицията.

Недопустими дейности:

- ❖ **По процедурата не се подпомагат като самостоятелно проектно предложение:** а) събарянето на стари сгради и производствени съоръжения; б) нематериални инвестициите, **с изключение на закупуване на софтуер.**
- ❖ **Финансова помощ не се предоставя за дейности:** включени в оперативните програми по чл. 33 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на кандидати – организации на производители на плодове и зеленчуци; по реструктуриране и конверсия на винени лозя, допустими за подпомагане по мярка „Реструктуриране и конверсия“ от НППЛВС за периода 2014-2018 и 2019 – 2023; свързани с производството и съхранението на тютюн, на маслиново масло и трапезни маслини; включени в проектни предложения, подадени от кандидати по подмярка 5.1 на ПРСР 2014-2020; подпомагани по чл. 6 от Регламент (ЕО) № 1952/2005 относно общата организация на пазара на хмел; допустими за подпомагане по мерките за подкрепа на подновяването на пчелните кошери от НПП за периода 2017-2019 и 2020 – 2022, в т.ч. закупуването на кошери от кандидати, притежаващи по-малко от 150 пчелни семейства; свързани с преработка на първични селскостопански продукти.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- ❖ Финансова помощ не се предоставя, ако за същите инвестиционни разходи кандидатът е получил публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на ЕС.
- ❖ **Не се предоставя финансова помощ за инвестиционни разходи по Приложение № 9 от УК,** свързани с изграждане на нови, ремонт, реконструкция и/или разширяване на съществуващи съоръжения за съхранение на оборски тор в регистрирани и действащи животновъдни обекти, които са: **а) разположени на територията на нитратно уязвими зони (ВИЖ Приложение № 10 от УК)** или се използват за дейности в такива зони; **б) директно свързани с изпълнението на задължителните изисквания съгласно Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвимите зони.** **За действащи животновъдни обекти, разположени в нитратно уязвими зони и отговарящи на задължителните изисквания съгласно Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвимите зони, е допустимо** предоставяне на финансова помощ за **инвестиции в разширяване капацитета или обновяване на съществуващите съоръжения за съхранение на оборски тор-** за проекти, включващи такива инвестиции, кандидатите ще трябва да **предоставят документ от БАБХ,** удостоверяващ съответствието на животновъдния обект с изискванията на Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвимите зони.

За какво може да се кандидатства

Допустими за подпомагане са разходи за:

1. Инвестиционни разходи:

1.1. Разходи за материални инвестиции за:

- 1.1.1. строителство или обновяване на сгради и на друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство, включително такава, използвана за опазване компонентите на околната среда;
- 1.1.2. закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително свързани с опазване на околната среда както и производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление;
- 1.1.3. създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове /за производство на мед/ и други бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на био-енергия;
- 1.1.4. закупуване на съоръжения, прикачен инвентар за пчеларство и съответно оборудване, необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки, включително чрез финансов лизинг.
- 1.1.5. закупуване на земя, сгради, помещения и друга недвижима собственост, необходими за изпълнение на проектното предложение, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване/презасаждане на трайни насаждения;
- 1.1.6. закупуване, включително чрез финансов лизинг, на земеделска техника и специализирани земеделски транспортни средства, като например: цистерни за събиране на мляко, хладилно оборудване за транспортиране на продукцията, оборудване за транспортиране на живи животни и птици и др.;

1.1.7. рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови съоръжения и оборудване за напояване, включващи изграждането на нови и подобряване на съществуващи мрежи в стопанствата, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, и др.

1.2. Разходи за нематериални инвестиции за:

1.2.1. достигане на съответствие с международно признати стандарти, свързани с въвеждане на системи за управление на качеството в земеделските стопанства, въвеждане на добри производствени практики, подготовка за сертификация.

1.2.2. закупуване на софтуер, вкл. чрез финансов лизинг.

1.2.3. ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта.

2. Общи разходи - Разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение. Тази категория разходи не могат да надхвърлят 12 % от общия размер на допустимите инвестиционни разходи по проектното предложение.

Разходите за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост са допустими само на територията на селски район съгласно Приложение № 11 от УК; не могат да надхвърлят 10 % от общия размер на допустимите инвестиционни разходи; допустими за финансиране до размера на данъчната им оценка, валидна към датата на подаване на проектното предложение.

Закупуването чрез финансов лизинг на активите е допустимо, при условие че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявката за междинно или окончателно плащане за същия актив.

Разходите за производство на пчелни майки са допустими за кандидати, притежаващи удостоверение съгласно чл. 25, ал. 4 от Наредба № 47 от 2003 г. за производство и предлагане на пазара на елитни и племенни пчелни майки и отводки (рояци) и реда за водене на регистър.

Оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ извършва оценка на основателността на предложените за финансиране разходи чрез съпоставяне на предложените разходи с определените от РА референтни разходи за допустими за финансиране активи и услуги и/или сравняване на представени оферти. Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи можете да откриете в Приложение № 12 от УК.

Когато проектното предложение, включва разходи за закупуване на земеделска техника и/или специализирани земеделски транспортни средства, кандидата посочва в т. 11 към формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020, място за домуване на техниката/транспортното средство за времето, за което няма да се използва в рамките на животновъдния обект и/или за обработка на площите.

Недопустими разходи:

- ✓ Разходи за закупуване и/или инсталиране на оборудване, машини и съоръжения втора употреба.
- ✓ Разходи за закупуване на лизинг на недвижима собственост.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- ✓ Разходи за ДДС, с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидати, различни от лицата, освободени от данък съгласно чл. 3, ал. 5 от Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС).
- ✓ Оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховка, както и други разходи, възникнали при изпълнение на договори за лизинг, марж/печалба за лизингодателя, разходи за лихви, разходи за неустойки и такси, режимни разходи.
- ✓ Разходи за банкови такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви.
- ✓ Разходи за принос в натура.
- ✓ Разходи за изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии.
- ✓ Разходи за търговия на дребно.
- ✓ Разходи за закупуване на права за производство на земеделска продукция.
- ✓ Разходи за закупуване на животни, едногодишни растения и тяхното засаждане, **както и създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка.**
 - За съществуващи трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка не са допустими разходите за изграждане на огради.
- ✓ Разходи за закупуване, включително чрез финансов лизинг, на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, за частта над пазарната им стойност.
- ✓ Разходи за сертификация по НАССР (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки) и по други международно признати стандарти.
- ✓ Разходи, които представляват обикновена подмяна.
- ✓ Разходи, свързани с плащания в брой.
- ✓ Инвестиции в частта им, която надвишава определените референтни разходи.
- ✓ Разходи за СМР и/или създаване на трайни насаждения, извършени преди посещението на място.
- ✓ Общи разходи, извършени преди 01.01.2014 г.
- ✓ Разходи за транспортни средства (автомобили), с изключение на по-горе посочените към допустимите разходи.
- ✓ Разходи, включени в проектни предложения, на кандидати, които са заявени за подпомагане и в проектни предложения по подмярка 5.1 на ПРСР 2014-2020.

Какъв е бюджетът на процедурата

431 997 104 лева е общият размер на безвъзмездната финансова помощ (БФП), от които:

- **372 326 030.32 лева** от ЕС (241 835 054.32 лева са средствата от ЕЗФРСР и 130 490 976 лева са от Инструмента на ЕС за възстановяване, известен още като NextGenerationEU или NGEU) и
- **49 892 073.68 лева** националното финансиране.

Какви са финансовите условия за подпомагане

- ✓ **29 337 лева** е минималният размер на допустимите разходи за едно проектно предложение.
- ✓ **2 933 700 лева** е максималният размер на допустимите разходи за едно проектно предложение, представено от един кандидат;
- ✓ **2 933 700 лева** е максималният размер на допустимите разходи по подмярката за проекти за колективни инвестиции, представени от групи или организации на производители;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- ✓ **488 950 лева** е максималният размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника, включена в проектно предложение, представено от един кандидат по настоящата процедура.

ВАЖНО:

- ❖ Максималният размер на общите допустими разходи не трябва да надвишава максималния размер от 2 933 700 лева за кандидатите и/или ползвателите/бенефициентите, които са предприятия партньори и/или свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП).
- ❖ Максималният размер на общите допустими разходи за инвестиции в земеделска техника не трябва да надвишава максималния размер от 488 950 лева за кандидатите и/или ползвателите/бенефициентите, които са предприятия партньори и/или свързани предприятия по смисъла на ЗМСП.

Какъв % е субсидията

Финансовата помощ за одобрени проектни предложения е в размер до:

1. 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти с размер на заявените за подпомагане разходи **до 1 955 800,00 лева, включително**, като същата може да се увеличава на база общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи в следните случаи:

а) за инвестиционни разходи в обхвата на NGEU (посочени в Приложение № 1 на Указанията за кандидатстване (УК)), с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава **с до 25 %**;

б) за инвестиционни разходи, представени от кандидати групи и организации на производители, финансовата помощ се увеличава **с до 10 %**;

Финансовата помощ за инвестиционни разходи за земеделска техника и общи разходи по проекта е в размер **до 50 %**.

2. 35 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти с размер на заявените за подпомагане разходи **от 1 955 801,96 лева до 2 933 700,00 лева, включително**, като същата може да се увеличава на база общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи в следните случаи:

а) за инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава **с до 25 %**;

б) за инвестиционни разходи, представени от кандидати групи и организации на производители, финансовата помощ се увеличава **с до 10 %**;

Финансовата помощ за инвестиционни разходи в земеделска техника и общи разходи по проекта е в размер **до 35 %**.

ВАЖНО:

- ❖ **Кандидатите** по своя преценка могат да заявят финансова помощ в размер **до 50 %** от размера на допустимите за подпомагане разходи, която не може да бъде увеличаван след датата на подаване на проектното предложение. При избор на интензитет за подпомагане до 50 %, **кандидатите прилагат популярния избор на изпълнител** по проект чрез представяне на три

съпоставими оферти или 1 оферта за активите, дейностите и услугите са определени референтни разходи (виж Приложение № 12 от УК). Това позволява допустимите **разходи да бъдат извършени след подаване на проекта.**

- ❖ В случай на заявена финансова помощ в размер **до 50 %** от допустимите за подпомагане разходи, дейностите и разходите по проекта са допустими за подпомагане, **ако са извършени след подаване на проектното предложение, с изключение на** посочените по-горе общи разходи, които могат да бъдат извършени и преди тази дата, но не по-рано от 1 януари 2014 г.
- ❖ При заявяване на финансова помощ **над 50 %**, кандидатът трябва да провежда **процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160 от 01.07.2016 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от ЕСИФ.**
- ❖ **За кандидати, които не са възложители по чл. 5 и 6 от Закона за обществените поръчки:**
 - **за разходи за закупуване на софтуер като самостоятелен разход без разходи за материални инвестиции**, за които този софтуер ще бъде използван, кандидатите задължително провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. независимо от размера на заявената финансова помощ.
 - **за разходи за закупуване на конфигурация от софтуер и материални инвестиции**, за които този софтуер ще бъде използван, при която стойността на софтуера е над 50 % от общата стойност на конфигурацията, кандидатите задължително провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. независимо от размера на заявената финансова помощ.

ВАЖНО: Разходите за земеделска техника **НЕ** се считат за инвестиции в обхвата на дейностите по NGEU по отношение на предоставянето на **по-висок интензитет на финансовата помощ.**

ВАЖНО:

Разходи за инвестиции, попадащи в Приложение № 1 от УК (Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU), с изключение на сменяема прикачна техника, се отчитат изцяло към бюджета по NGEU. При изчерпване на финансовите средства от NGEU, тези разходи се финансират от ЕЗФРСР до размера на финансовата помощ по т. 1. (50%) или т. 2. (35%) в рамките на общия размер на БФП по процедурата.

Оценителната комисия има право да намали размера на заявената финансова помощ, когато след класирането по критериите за оценка за проектното предложение не е наличен финансов ресурс по NGEU. В тези случаи на Етап 2: Техническа и финансова оценка оценителната комисия извършва допълнителна оценка на показателите на бизнес плана в съответствие с одобрения размер на финансовата помощ и проектното предложение може да бъде отказано, когато след оценката не отговаря на условието за икономическа жизнеспособност и постигането на показателите, посочени в бизнес плана.

Имам ли право на авансови и/или междинни плащания по проекта БФП по проект може да бъде изплащана авансово, междинно и окончателно.
Авансово плащане:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- допустимо е не повече от 1 път за периода на изпълнение на проекта;
- максималният размер на авансовото плащане е в размер до 50 % от стойността на одобрената БФП по проекта, а минималният е в размер, надвишаващ 10 % от стойността на одобрената БФП;
- извършва се при условие, че е заявено от ползвателя и е предвидено в административния договор;
- искане за авансово плащане може да бъде подадено не по-късно от 6 месеца преди крайната дата за изпълнение на одобрения проект по сключения административен договор;
- когато се изплаща авансово плащане, се изисква представяне от бенефициента на безусловна и неотменима банкова гаранция в полза на ДФЗ - РА в размер 100% от стойността на авансовото плащане. Срокът на валидност на банковата гаранция трябва да е равен на срока за изпълнение на одобрения проект, удължен с 6 месеца. Банковата гаранция се освобождава, когато ДФЗ - РА установи, че сумата на одобрените за плащане разходи, съответстваща на БФП, свързана с инвестицията, надхвърля размера на авансовото плащане.

Междинно плащане:

- извършва се при условие, че е заявено от кандидата/ползвателя и е предвидено в договора за предоставяне на БФП;
- допустимо е не повече от 2 пъти за периода на изпълнение на проекта;
- допустимо е за одобрена обособена част от инвестицията;
- може да бъде заявено не по-късно от 4 месеца преди изтичане на крайния срок за извършване на одобрения проект по административния договор.

БФП се изплаща след извършване на цялата инвестиция чрез окончателно плащане.

Кои са приоритетните сектори по настоящата процедурата

Списъкът с приоритетни култури и животни са изброени в **Приложение № 16** на УК и можете да го видите на стр. 17 от настоящото Резюме.

Кои са инвестициите от обхвата на NGEU

Списъкът на инвестициите, попадащи в обхвата на Next Generation EU са посочени в **Приложение № 1** на УК и можете да го видите на стр. 20 от настоящото Резюме.

В какъв срок трябва да бъдат изпълнени проектите

Считано от датата на подписването на Административния договор за предоставяне на финансова помощ одобреният проект се изпълнява в срок:

- ✓ до 24 месеца;
- ✓ до 36 месеца за проекти, включващи разходи за създаване на трайни насаждения и/или СМР, за които се изисква издаване на разрешение за строеж.

Крайният срок за изпълнение на проектите е **до 15 юни 2025 г.**

Какъв е начинът на подаване на проектите

Проектните предложения се подават от кандидатите чрез попълването на веб базиран формуляр за кандидатстване и подаване на формуляра и придружителните документи ЕДИНСТВЕНО чрез

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. (ИСУН 2020) с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), на следния интернет адрес: <http://eumis2020.government.bg/>. Кандидатът трябва да посочи електронен адрес, който да е асоцииран към профила му в ИСУН 2020 и не трябва да се променя в периода на кандидатстване и оценка.

ВАЖНО е кандидатите да разполагат винаги с достъп до имейл адреса, към който е асоцииран профила в ИСУН 2020. Кореспонденцията и уведомлението във връзка с оценката на проектното предложение се осъществяват през ИСУН 2020 чрез електронния профил на кандидата. За дата на получаване на кореспонденцията и уведомлението се счита датата на изпращането им чрез ИСУН 2020. Сроковете започват да текат за кандидатите/бенефициентите от изпращането на съответната кореспонденция и уведомление от оценителната комисия в ИСУН 2020.

Кога е крайният срок за подаване на проекти по подмярка 4.1

17:30 часа на 30 септември 2021 г.

Кой и по какъв ред ще оценява проектите

Оценката и класирането на проектните предложения ще се извършват от **Оценителна комисия**, назначена с акт на изпълнителния директор на ДФЗ. Оценката на проектните предложения включва:

- Етап 1:** Оценка на административното съответствие и допустимостта (АСД);
- Етап 2:** Техническа и финансова оценка (ТФО).

Етап 1: Оценката за АСД се извършва във основа на критериите съгласно Приложение № 14 към УК. Само проектни предложения, преминали успешно оценка на АСД, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка. Когато при проверките на този етап се установи липса на документи или друга нередовност, оценителната комисия изпраща на кандидата **уведомление чрез ИСУН 2020** за установените липси/нередовности и **определя 15-дневен срок** за тяхното отстраняване. Представени след този срок данни и/или документи, както и такива, които не са изрично изискани от РА, не се вземат предвид. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата.

След приключване на оценката на АСД, на интернет страницата на ДФЗ (www.dfz.bg) и в ИСУН 2020 се публикува списък с проектните предложения, които не се допускат до ТФО с посочени основания за това. За недопускането се съобщава на всеки от кандидатите от списъка чрез съобщение в ИСУН, по реда на чл. 22, ал. 3 от ЗУСЕСИФ. Кандидатите, чиито проектни предложения не са допуснати до ТФО, могат да подадат **чрез ИСУН 2020 възражения** пред изпълнителния директор на ДФЗ-РА в **едноседмичен срок** от съобщението на електронната

страница на ДФЗ-РА относно оценката на АСД. Процедурата за разглеждане на възраженията протича по реда на чл. 18 от ПМС № 162/2016 г.

ВАЖНО: Оценителната комисия задължително извършва посещение на място за проекти, включващи инвестиции за създаване на трайни насаждения или извършване на СМР в срок до 1 месец от приключване на приема на проектните предложения.

Етап 2: ТФО се извършва само за проектните предложения, които са преминали успешно оценка на АСД. ТФО се извършва по критериите за оценка на проектни предложения, методиката за оценка на проектни предложения и указанията, разписани в Приложение № 15 към УК. Когато при оценката се установят обстоятелства, които изискват допълнителна пояснителна информация, комисията изпраща на кандидата уведомление чрез ИСУН 2020 и определя срок за представяне на информацията. С уведомлението могат да бъдат изискани и документите по т. 17 („Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ“) и т. 37 („Становище за допустимост по чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ, издадено от директора на съответната Басейнова дирекция за управление на водите към Министерството на околната среда и водите, за съответствие на инвестиционното предложение с действащите План за управление на речните басейни и План за управление на риска от наводнения“), както и **разрешително за водовземане по т. 36** от раздел 24.1. „Списък с общи документи“ на УК, които не са представени от кандидата на етап 1 оценка на АСД.

ВАЖНО:

Ако документите по т. 17 и т. 37, както и разрешително за водовземане по т. 36, **НЕ** са представени от кандидата в предоставения от оценителната комисия 15-дневния срок на етап оценка на АСД, кандидатът следва да представи **уведомително писмо** от компетентния орган, от което да е видно, причината поради която не е издаден съответния документ.

- ❖ **В случай, че причината за неиздаването е свързана със задължителни административни срокове, документите могат да бъдат представени не по-късно на етап ТФО в срока, определен в изпратеното чрез ИСУН 2020 уведомление на оценителната комисия.**
- ❖ **В случай на непредставяне на изискуемите документи по т. 17 и т. 37, както и разрешително за водовземане по т. 36, най-късно в определения срок на етап ТФО, се отказва предоставяне на финансова помощ за инвестициите за напояване. В тези случаи оценителната комисия извършва допълнителна оценка на показателите на бизнес плана в съответствие с одобрения размер на финансовата помощ и проектното предложение може да бъде отказано, когато след оценката не отговаря на условието за икономическа жизнеспособност и постигането на показателите, посочени в бизнес плана.**
- ❖ **Когато не е представен документа по т. 17, проектното предложение може да бъде отхвърлено само и единствено на това основание.**

Изпълнителният директор на ДФЗ – РА издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на БФП по отношение на всеки от кандидатите, включен в списъка на предложените

за отхвърляне проектни предложения и основанията за отхвърлянето им. Кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за финансиране, се поканват чрез изпращане на покана в ИСУН 2020 да представят в 30-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент, като представят необходимите документи. С поканата кандидатите се уведомяват за извършените корекции в бюджета на проектно предложение и таблицата за допустими дейности. След проверка на представените документи ДЗФ-РА пристъпва към сключване на административни договори с одобрените кандидати.

ВАЖНО: Уведомяването на отхвърлените и одобрените кандидати за сключване на Административни договори за предоставяне на БФП се извършва чрез ИСУН 2020. ДФЗ - РА не носи отговорност ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с ДФЗ - РА.

Къде мога да намеря подробна информация

Пълният пакет документи по процедурата (Условията за кандидатстване, Условията за изпълнение и приложенията към тях) е публикуван на интернет адреса на Министерството на земеделието, храните и горите: www.mzh.government.bg и на Единния информационен портал за обща информация за управлението на Европейските структурни и инвестиционни фондове: www.eufunds.bg.

Към кого да се обърна за пояснения при кандидатстването

Кандидатите могат да задават допълнителни въпроси и да искат разяснения във връзка с Условията за кандидатстване до 3 седмици преди крайния срок за подаване на проектни предложения. Допълнителни въпроси могат да се задават на електронната поща: rdd@mzh.government.bg и в сайта на ИСУН 2020, като ясно се посочва наименованието на процедурата за подбор на проекти. Разясненията се дават по отношение на Условията за кандидатстване, не могат да съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати. Разясненията се публикуват на електронната страница на МЗХГ и в ИСУН 2020 в срок до 2 седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.

Какви са критериите за оценка на проектите по подмярка 4.1

№	Приоритет	Критерии за оценка	Критерии за оценка	Минимално изискване	Макс. Бр. точки
1	Подпомаганена земеделски стопани в чувствителни сектори	1	Проектни предложения с инвестиции и дейности, насочени в сектор "Плодове и зеленчуци", и/или сектор "Животновъдство", и/или сектор "Етеричномаслени и медицински култури"	Над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени към секторите посочени в критерия за оценка	20

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

2	Подпомаганена проекти с интегриран подход	2.1	Проектни предложения подадени от групи/организации на производители на селскостопански продукти	*	20
		2.2	Проектни предложения, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от ПРСР 2014-2020.	*	5
		2.3	Проектни предложения, представени от кандидати до 40 години включително.	*	5
		2.4	Средноаритметичният размер на оперативната печалба на кандидата от последните три години, е по-голям от общата стойност на разходите по проектното предложение.	<p>Средноаритметичният размер на оперативната печалба на кандидата от последните три завършени финансови години, умножен по:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „5“ е по-голям от общата стойност на разходите по проектното предложение, по процедурата – 10 точки; • „6“ е по-голям от общата стойност на разходите по проектното предложение, по процедурата – 9 точки; • „7“ е по-голям от общата стойност на разходите по проектното предложение, по процедурата – 8 точки • „8“ е по-голям от общата стойност на разходите по проектното предложение, по процедурата – 7 точки; • „9“ е по-голям от общата стойност на разходите по проектното предложение, по процедурата – 6 точки; • „10“ е по-голям от общата стойност на разходите по проектното предложение, по процедурата – 5 точки; 	10
3	Подпомагане на проекти, осигуряващи устойчива заетост	3	Проектни предложения, при които чрез изпълнението на одобрените инвестиции и дейности се осигуряване запазване на заетостта в земеделските стопанства.	След изплащане на финансовата помощ, е поет ангажимент за поддържане на средносписъчния брой на персонала в земеделското стопанство установен за годината предхождаща, подаване на проектното предложение	5
4	Проекти, които допринасят за устойчиво и цифрово икономическо възстановяване	4.1	Проектни предложения с инвестиции и дейности от стопанства за производство на биологични продукти.	Всички инвестиционни разходи включени в проектното предложение са свързани с производство на биологично сертифицирани селскостопански продукти	10

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

		4.2	Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство.	Най-малко 35 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи -водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата и за които е осигурено /за съществуващи системи/ или ще бъде осигурено /за нови системи/	15
		4.3	Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ	Най-малко 15 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ	10
		4.4.	Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации	Най-малко 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в иновативни за стопанството технологии	15
5	Подпомагане на кандидати с проекти на територията на райони с природни и др. ограничения	5	Проекти представени от земеделски стопанства разположени на територията на необлагодетелствани райони с природни и други ограничения и/или в места по Натура 2000.	Най-малко 70% от обработваемите площи на земеделското стопанство и/или животновъден/и обект/и са разположени на територията на необлагодетелствани райони с природни и други ограничения и/или в места по Натура 2000	5

Подпомагат се проектни предложения, получили най-малко 15 т. по критериите за оценка.

ВАЖНО:

- ❖ Съответствието с критериите за подбор се **преценява към датата на подаване на проектното предложение** съобразно приложените към него документи и декларирани данни.
- ❖ **Бенефициентите се задължават да спазват** всички критерии за допустимост, критерии за оценка, ангажименти и други задължения, произтичащи от предоставеното подпомагане, до изтичане на срок за мониторинг, определен, както следва:
 - **3 години**, считано от окончателното плащане по Административния договор – за бенефициентите, чиито предприятия имат статут на микро-, малко или средно предприятие (МСП) по смисъла на ЗМСП или
 - **5 години**, считано от датата на изплащане на окончателното плащане по административния договор – за всички бенефициенти, които не са МСП.
- ❖ **Критерий за оценка № 1:**
 - Допустимите инвестиционни разходи, които се използват **едновременно и за дейности по други сектори**, извън посочените в Приложение № 16, не се считат за разходи, изцяло насочени в приоритетните сектори.
 - Инвестиционните разходи, включени в проектното предложение, **изцяло свързани с производство, съхранение и продажба на кориандър и резене**, се считат за насочени към сектор „Етеричномаслени и медицински култури“, **само когато** кандидатът е отглеждал

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

съответната култура поне в една от стопанските години от последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение върху площ за съответната година, не по-малка от размера на площта с тези култури, заложен в Таблица 4.1 от бизнес плана.

- ❖ **Критерий за оценка № 2.2:** Проектни предложения, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ са такива, представени от кандидати, които **не са одобрени за подпомагане със заповед на изпълнителния директор на ДФЗ** по реда на Наредба № 9 от 21 март 2015 година **и/или нямат сключен административен договор по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.008** „Целеви прием за земеделски стопани в сектор Животновъдство“.
- ❖ **Критерий за оценка № 2.4: ВИЖ** Приложение № 17 от УК „Изчисление на средноаритметичен размер на оперативната печалба“
- ❖ **Критерий за оценка № 4.3:** Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ са такива, при които **най-малко 15 %** от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции, посочени в Приложение № 1, свързани с критерий за оценка № 4.3 , **описани са в Таблица 1Б** „Инвестиционни разходи осигуряващи опазване компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ и са **обосновани в Таблица Г** „Подробно описание на дейностите и инвестициите свързани с устойчивото развитие“ от Приложение № 7 „Бизнес план“ **и получават 10 точки.**
- ❖ **Критерий за оценка № 4.4:** Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации са такива, при които **най-малко 30 %** от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции посочени в Приложение № 1, свързани с критерий за оценка № 4.4., **описани са в Таблица 1А:** „Инвестиционни разходи свързани с иновативни технологии за предприятието“ и са **обосновани в Таблица В** „Подробно описание на дейностите и инвестициите свързани с устойчивото развитие“ от Приложение № 7 „Бизнес план“ **и получават 15 точки.**
- ❖ **Критерий за оценка № 5:** Когато в стопанството на кандидата има животновъден/ни обект/и, оранжерии или гъбарници, условието се счита за изпълнено, **когато всички** животновъдни обекти, оранжерии или гъбарници се намират на територията на необлагодетелстван район или защитени зони по Националната екологична мрежа Натура 2000, обявени със заповед на министъра на околната среда и водите. **Обработваеми площи** на земеделското стопанство са площите от имотите, **описани в регистрацията по реда на Наредба № 3/1999 г. за настоящата стопанска** година спрямо датата на подаване на проектното предложение. **Преценка за съответствие с критерия** се извършва на база данните от **документа по т. 6** („*Становище от компетентния орган по околна среда, удостоверяващо, кои от имотите, върху които са разположени всички животновъдни обекти, оранжерии и гъбарници в земеделското стопанство, попадат в защитени зони по Националната екологична мрежа Натура 2000, обявени със заповед на министъра на околната среда и водите.*“) от Раздел 24.2 на УК.
- ❖ **За проектни предложения, получили еднакъв общ брой точки, за които е наличен частичен разполагаем бюджет, класирането се извършва в низходящ ред съобразно:**

1. получения общ бр. точки по критериите за оценка по **Приоритет № 4** „Проекти, които допринасят за устойчиво и цифрово икономическо възстановяване“;
2. В случай, че проектните предложения имат равен бр. точки по критериите за оценка от посочения в т.1. приоритет, същите ще бъдат класирани съобразно получения общ бр. точки по критериите за оценка по **Приоритет № 2** „Подпомагане на проекти с интегриран подход“;
3. В случай, че проектните предложения имат равен бр. точки по критериите за оценка от посочения в т.2. приоритет, същите ще бъдат класирани съобразно получения общ бр. точки по критерия за оценка по **Приоритет № 1** „Подпомагане на земеделски стопани в чувствителни сектори“;
4. В случай, че проектните предложения имат равен бр. точки по критериите за оценка от посочения в т.3. приоритет, същите ще бъдат класирани съобразно получения общ бр. точки по критерия за оценка по **Приоритет № 5** „Подпомагане на кандидати с проекти на територията на райони с природни и други ограничения“;
5. В случай, че проектните предложения имат равен бр. точки по критериите за оценка от посочения в т.4. приоритет, същите ще бъдат класирани съобразно получения общ бр. точки по критерия за оценка по **Приоритет № 3** „Подпомагане на проекти, осигуряващи устойчива заетост“.

Списък с приоритетни култури и животни съгласно Приложение № 16 на УК

КУЛТУРИ	ОПИСАНИЕ
I. Списък с култури в сектор "Плодове и зеленчуци"	
<i>Зеленчукови култури</i>	
1. Картофи, батати	Клубенови зеленчукови култури
2. Домати	Плодови зеленчукови култури
3. Пипер	Плодови зеленчукови култури
4. Сладък пипер	Плодови зеленчукови култури
5. Лют пипер	Плодови зеленчукови култури
6. Патладжан	Плодови зеленчукови култури
7. Краставици	Плодови зеленчукови култури
8. Корнишони	Плодови зеленчукови култури
9. Тиквички	Плодови зеленчукови култури
10. Дини	Плодови зеленчукови култури
11. Пъпеш	Плодови зеленчукови култури
12. Бамя	Плодови зеленчукови култури
13. Градински фасул (зелен и зърно)	Бобови зеленчукови култури
14. Градинска бакла (зелена и зърно)	Бобови зеленчукови култури
15. Градински грах (зелен и зърно)	Бобови зеленчукови култури
16. Главесто зеле	Листностъблени зеленчукови култури

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

17. Карфиол	Листнoстъблени зеленчукови култури
18. Салата	Листнoстъблени зеленчукови култури
19. Марули	Листнoстъблени зеленчукови култури
20. Спанак	Листнoстъблени зеленчукови култури
21. Магданоз	Листнoстъблени зеленчукови култури
22. Копър	Листнoстъблени зеленчукови култури
23. Листно цвекло	Листнoстъблени зеленчукови култури
24. Киселец	Листнoстъблени зеленчукови култури
25. Лапад	Листнoстъблени зеленчукови култури
26. Алабаш	Листнoстъблени зеленчукови култури
27. Моркови	Кореноплодни зеленчукови култури
28. Магданоз – коренов	Кореноплодни зеленчукови култури
29. Целина	Кореноплодни зеленчукови култури
30. Салатно цвекло	Кореноплодни зеленчукови култури
31. Репички	Кореноплодни зеленчукови култури
32. Ряпа	Кореноплодни зеленчукови култури
33. Пашърнак	Кореноплодни зеленчукови култури
34. Лук (зрял и зелен)	Лукови зеленчукови култури
35. Чесън (зрял и зелен)	Лукови зеленчукови култури
36. Праз	Лукови зеленчукови култури
37. Арпаджик	Лукови зеленчукови култури
38. Хрян	Многогодишни зеленчукови култури
Трайни насаждения	
39. Десертни лозя	Трайни насаждения
Овощни култури	
40. Ябълки	Семкови овощни видове
41. Круши	Семкови овощни видове
42. Дюли	Семкови овощни видове
43. Мушмули	Семкови овощни видове
44. Сливи/джанки	Костилкови овощни видове
45. Праскови/нектарини	Костилкови овощни видове
46. Кайсии/зарзали	Костилкови овощни видове

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

47. Череша	Костилкови овощни видове
48. Вишни	Костилкови овощни видове
49. Едроплоден дрян	Костилкови овощни видове
50. Ягоди	Ягодоплодни видове
51. Малини	Ягодоплодни видове
52. Къпини	Ягодоплодни видове
53. Френско грозде (бели и червени)	Ягодоплодни видове
54. Арония	Ягодоплодни видове
55. Касис	Ягодоплодни видове
56. Бодливо грозде	Ягодоплодни видове
57. Боровинки	Ягодоплодни видове
58. Смокини	Ягодоплодни видове
59. Орехи	Ядкови /черупкови/ видове
60. Бадеми	Ядкови /черупкови/ видове
61. Лешници	Ядкови /черупкови/ видове
II. Списък с култури в сектор "Етеричномаслени и медицински култури"	
1. Анасон	Етеричномаслени и медицински култури
2. Кимион и черен кимион	Етеричномаслени и медицински култури
3. Чубрица	Етеричномаслени и медицински култури
4. Валериана – двугодишна култура	Етеричномаслени и медицински култури
5. Босилек	Етеричномаслени и медицински култури
6. Бял трън (силибум)	Етеричномаслени и медицински култури
7. Черна мерудия	Етеричномаслени и медицински култури
8. Лавандула	Етеричномаслени и медицински култури
9. Мента	Етеричномаслени и медицински култури
10. Блатно кокиче	Етеричномаслени и медицински култури
11. Риган	Етеричномаслени и медицински култури
12. Ехинацея	Етеричномаслени и медицински култури
13. Медицинска ружа	Етеричномаслени и медицински култури
14. Розмарин	Етеричномаслени и медицински култури
15. Салвия	Етеричномаслени и медицински култури
16. Маслодайна роза	Етеричномаслени и медицински култури
17. Шипка	Етеричномаслени и медицински култури
18. Резене	Етеричномаслени и медицински култури

19. Кориандър	Етеричномаслени и медицински култури
III. Списък на животни в сектор "Животновъдство"	
Говеда и биволи	
1. Телета и малачета до 1 г.	
2. Телета и малачета над 1 г. и под 2 г. за уговяване	
3. Телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини	
4. Млечни крави и биволици	
5. Крави от месодайни породи	
Овце	
6. Овце – млечни, и овце – месодайни	
7. Други овце	
Кози	
8. Кози – майки	
Други кози	
Свине	
9. Свине – майки	
10. Прасенца под 45 дни	
11. Други свине	
Птици	
12. Кокошки – носачки	
13. Бройлери	
14. Пуйки	
15. Гъски	
16. Патици	
17. Щрауси	
Други	
18. Пчелни семейства	

Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU съгласно Приложение № 1 на УК

1. Критерии за оценка № 4.3

„Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“*

1.1 Строителство и/или обновяване на недвижима собственост, използвана за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници - торохранилище/площадки за съхранение и компостиране на оборски тор (твърда фракция), торова яма, лагуна, пластичен балон (течна фракция), торов канал, скарови подове, помпа за гъсти течности, сепаратор за отделяне на

твърда от течна фракция, платформа за сепаратор, тръбни линии за отвеждане на течна фракция, хомогенизатор за течен оборски тор, силажна яма, скреперни системи за почистване на оборски тор.

1.2 Изграждане/модернизиране/оборудване на съоръжения за съхраняване на животински и растителен торов отпадък - площадки и/или съоръжения за оползотворяване и преработка на растителен и животински отпадък/биомаса, в т.ч. компостиране и пелетизиране; изграждане на площадка за естествено пречистване на течната фракция.

1.3 Изграждане/модернизиране/оборудване на съоръжения за съхраняване на минерални торове, необходими за производствената дейност на стопанството.

1.4 Изграждане/модернизиране/оборудване на съоръжения за съхраняване на отпадни води от процеса на силажиране, включително инсталации за пречистване на отпадъчни и входящи води в производството и маркетинга.

1.5 Изграждане на инсталации за ВЕИ за производство на енергия за собствено потребление, включително такива използващи биомаса.

1.6 Инвестиции в съоръжения и оборудване, позволяващи преработката на отпадъчни суровини от селскостопански продукти използвани за собствено потребление, включително тороразпръскващи ремаркета и цистерни за течна торова маса.

1.7 Инвестиции в прикачни, сменяеми машини за минимални, частични, ивични и други обработки на почвата, спомагащи опазване на природните ресурси (опазване на почвата от ерозия, задържане на въглерода в почвата, както и подобряване на почвеното плодородие) – мулчираща техника (сечки, ножов валяк, шредери, мулчери и други); почвообработваща техника - дискови брани, иглени брани, култиватори за минимални, частични или ивични обработки и други машини, спомагащи за опазване на компонентите на околната среда, включително и задържане на въглерода в почвата.

1.8 Инвестиции в системи и оборудване за водоземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли.

2. Критерии за оценка № 4.4

*„Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации“***

2.1 Ефективно използване на ресурсите, включително прецизно и интелигентно земеделие, иновации*;

2.1.1 Инвестиции в системи и оборудване /включващи софтуер и/или хардуер/ за събиране, обработка и анализ на данни и информация от различните фази по отглеждане, производство, съхранение и продажба на селскостопански продукти /животински и растителни/ - системите и оборудването трябва да се използват за събиране, обработка и анализ, отдалечен контрол, управление и мониторинг на данни за поливни норми, торови норми, състояние на почвата и културите, добиви, здравословно състояние на животните, вкл. при отглеждане на пчелни

семејства, норми на хранене, продуктивност и други пряко свързани с произвеждания селскостопански продукт – система за идентификация на животни, навигационни системи, GPS устройства, контролери, датчици и уреди за контрол, дроне, метеорологични станции и датчици, и др. със сходно предназначение.

2.1.2 Инвестиции в цифрови устройства и оборудване за внедряване в различни видове земеделска техника, които подобряват процеса по отглеждане на селскостопанските култури и намаляват обема на използваните торове, препарати и други ресурси използвани в производството – GPS устройства, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за контрол на пръскането, торенето, обработките, торове и ПРЗ в почвите, за контрол и управление на обработките на почвата и др. със сходно предназначение.

2.1.3 Инвестиции, които подпомагат внедряването в земеделското стопанство на иновативни решения, изпълнявани от оперативни групи с подкрепата на Европейското партньорство за иновации /ЕПИ/ (чл.56 от Регламент 1305/2013) и публикувани на <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en>, както и инвестиции, за които има издаден документ за ползван патент по смисъла на Закона за патентите и регистрацията на полезните модели и същият е издаден преди не – повече от две години преди датата на подаване на проектното предложение.

2.2 Цифровизация и модернизация на производствените машини и оборудване;

2.2.1 Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази по отглеждане на животни / хранене, доене, поене, почистване, дезинфекция и др./, вкл. прилежащ към тях софтуер. Автоматизирани и/или роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни при отглеждане, хранене, вкл. пчелни семейства, поене и доене – системи за автоматизирано/роботизирано хранене, системи за автоматизирано/роботизирано доене, доилни зали, доилни съоръжения, системи за идентификация, системи за управление и наблюдение на стадото или пчелина, електропластири, дроне, системи и софтуер за управление на доенето, системи за електронно управление на микроклимата в животновъдните обекти и др. със сходно предназначение.

2.2.2 Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази /по отглеждане и прибиране на селскостопанските култури/, като напояване, торене, превенция от неблагоприятни метеорологични явления /слани, градушки и др./, превенция от болести и неприятели и др. вкл. прилежащ към тях софтуер - GPS устройства, метеорологични станции, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за контрол, съоръжения и оборудване за превенция от слани, градушки, слънцезащитни системи, системи за защита от вредители, и др. със сходно предназначение. Оранжерии с електронно управление на микроклимата, прецизно дигитално напояване, торене, растителна защита за производство на плодове и зеленчуци с високо качество.

2.2.3 Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани системи и съоръжения за подготовка на продукцията за продажба, които се използват за една или комбинация от дейности, свързани с почистването, подготовката за съхранение, съхранението, сортирането, маркирането и опаковането селскостопански продукти, вкл. прилежащ към тях софтуер - съоръжения и оборудване за съхранение на продукцията - камери за охлаждане, системи за автоматизирано складиране, както и машини и

оборудване за измиване, сортиране и пакетиране на готова продукция и др. със сходно предназначение.

2.2.4 Инвестиции в специфично оборудване и/или апаратура в земеделското стопанство, която автоматизира, допълва или модернизира съществуващи в практиката машини, съоръжения, оборудване, апаратура, земеделска техника и сменяема прикачна техника, чрез които се подобрява процеса по производство и съхранение на селскостопански продукти, включително отглеждане на селскостопанските култури и животни - GPS устройства, контролери, датчици и уреди за контрол, дронове, мобилни устройства и др. със сходно предназначение. Инвестиции в сменяема прикачна техника, които се използват за селскостопанско производство чрез принципите за ефективно консервационно земеделие – култиватори и брани за частични обработки на почвата, сеялки за директна и прецизна сеитба и др. съпътстващи функции, торовнасящи машини за прецизно торене; пръскачки за прецизно внасяне на торове, стрипер хедери. Сеялки за директна сеитба, дигитализирани сеялки за прецизна сеитба, сменяеми, прикачни пръскачки и торовнасящи машини за прецизно торене и пръскане, адаптери, приспособления и стрипер хедери и други машини спомагащи за внедряване на иновации и иновативни технологии, опазващи компонентите на околната среда, в това число и чрез цифровизация и автоматизация.

2.2.5 Инвестиции, които подпомагат внедряването в земеделското стопанство на иновативни решения, изпълнявани от оперативни групи с подкрепата на Европейското партньорство за иновации /ЕПИ/ (чл.56 от Регламент 1305/2013) и публикувани на <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en>, както и инвестиции, за които има издаден документ за ползван патент по смисъла на Закона за патентите и регистрацията на полезните модели и същият е издаден преди не – повече от две години преди датата на подаване на проектното предложение.

ВАЖНО:

* Към критерий за оценка № 4.4 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“.

**Към критерий за оценка № 4.4 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2.

Настоящото Резюме е съставено от Звеното за управление на Национална селска мрежа на 22 април 2021 г. въз основа на публикуван в www.mzh.government.bg и www.eumis2020.government.bg пълен пакет с документи по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Кандидатите следва да се запознаят детайлно с всички изисквания към процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1, публикувани на 19.04.2021 г.